

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

1. An Clerici sint iure humano, vel Diuino exempti à legibus, & iurisdictione Principum sæcularium? Et notatur, quod si Principes nolissent in hanc exemptionem consentire Summum Pontificem, & ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

citata donde añade, que si se escusare de venir, debent aquam ab eo suppliciter, & enixe, quam Gregorianam vocant, hoc est per eum benedictam, cinereque & vino permixtam petere, eaque Ecclesias suas quaslibet consecratas, respergere, purgare, & reconciliare. Pero contra toda esta doctrina, insurgit, nouissimè Diana *loco supra citato*, diciendo, que no ay necesidad de pedir licencia para reconciliar las benedictas, ni que por dextarla de pedir pueden los Obispos castigar à los Religiosos, ni poner por ello entredicho en sus Iglesias, empero diga lo que quisiere, que haran mal los Regulares, estando cerca el Obispo, no darle noticia de la violacion quando succedere, que esto pide la dignidad del Diocesano.

Sup. hoc libi dem.

7. Lo ultimo aduerto, que si el proprio Obispo estuviere lexos del Monasterio, negotio de dos jornadas, ò catorze leguas, y se ofreciese auer de bendecir, ò reconciliar la Iglesia violada, no tiene que pedirle licencia el Prelado, sino bendecirla, y reconciliarla, y en esto conueno con Diana, saluo si fuesse consagrada, que entonces saltem le auia de pedir agua bendita Por el, como queda dicho, esto consta del priuilegio de Leon X. concedido à los Menores. Ita Garzias.

8. Non nego tamen opinionem Patris Lugo doctore absolute, contra Garziam Patrem Marchinum de *sacram. ordin. par. 3. cap. 10. num. 14.* vbi sic ait: Quando autem Ecclesie sunt consecratae, opus habent reconciliatione facta per Episcopum, qui non potest alteri etiam Vicario suo hanc facultatem delegare, quod sit munus ordinis Episcopalis. Quod si Ecclesia polluta sit Regularis, & Episcopus per duas Dietas longe abesset, tunc ex concessione Leonis X. facta mendicantibus, poterunt superiores illius ordinis, & reliqui communicantes in eorum priuilegiis, praedictam Ecclesiam pollutam aqua per ipsos benedicta reconciliare. Quod ego semel feci Ticini in Ecclesia nostra Sanctae Mariae Coronatae, polluta per quoddam homicidium, & dum post factum multos haberem Curiae Episcopalis aduersarios, visis, & inspectis nostris priuilegiis, omnes siluerunt. Ita Marchinus, qui citat Sayr. Rodriguez, Vgolinum, Barbosam, Henriquez, & alios.

9. Nota hic obiter cum eodem Marchino n. 16. quod si v.g. homicidium, vel magna sanguinis effusio contingat in porta Ecclesiae; tunc considera, an contigerit in primo limine, siue linea à parte interna portae, vel in parte externa illius. Priori modo Ecclesiam pollutam fuisse declarabis. Posteriori minime.

10. Hinc oritur dubium, an stans in ostio Ecclesiae, si recipiat vulnus lethale ab inimico, & mortuus cadat extra Ecclesiam, sanguinem in ea non effundendo, an, inquam Ecclesia remaneret polluta; Interrogatus de hoc casu, affirmatiuè respondi, nam licet effusio sanguinis fuerit extra Ecclesiam, tamen vulnus lethale receptum, & datum fuit in Ecclesia, quia qui stat in ostio Ecclesiae, dicitur stare in Ecclesia; ergo Ecclesia remansit polluta. Nec obstat quod sanguis fuerit extra illam effusus; nam si aliquis fuerit lethaliter tantum vulneratus in Ecclesia, & statim extra illam exiens, moreretur, etiam si in Ecclesia non effuderit sanguinem; adhuc Ecclesia pollueretur, vt dicunt communiter Doctores: licet ego olim contrarium sentiebam; sed hoc accidit in casu nostro. Ergo.

11. Nota hic etiam, quod excusatur à peccato Sacerdos celebrans in Ecclesia polluta, quoties pollutio contingeret post ceptum Canonem, imò tunc tenetur Missam proficere, vt sacrificium perficiat: secus si ante Canonem Missae violatio accideret, vel Ecclesiam ingrederetur excommunicatus nominatim declaratus per Iudicis sententiam; aut publicus Clerici percussor, qui non vult egredi; tunc celebrans debet à Missa desistere.

12. Deinde excusatur etiam Celebrans in Ecclesia polluta, si id faceret ad communicandum infirmum morti proximum: & quamuis in polluta Ecclesia Sacramenta ministrari non possint; si tamen Ecclesia sit Parochialis, licebit in ea baptizare, & seruare Eucharistiam pro eorum municandis infirmis. Vide Doctores citatos.

In Indice primo huius Tom. 9. lege Apudicem ad hunc tract. 1. vbi inuenies alias paucas diff. missas, & dispersas per alios tom. tract. & Ref. que simul pertinent ad hunc tract. 1. de Immunitate Ecclesiae.

TRACTATUS SECVNDVS

D E

IMMUNITATE ECCLESIASTICA.

RESOL. PRIMA.

An Clerici sint iure humano, vel Diuino exempti à legibus, & iurisdictione Principum secularium?

Et notatur, quod si Principes nolissent in hanc exemptionem consentire, Summum Pontificem, & Concilia habere potestatem eam inducendi. Ex part. 1. tract. 2. Resol. 1.

Sup. hoc in §. 1. Ref. seq. §.

PRIMA sententia docet, dictam exemptionem esse à iure humano sed multum

consonam iuri diuino. Ita communiter Theologi: Salas de legib. *quasi. 96. tract. 14. disp. 14. sect. 11. n. 120.* tamen. & Molin. de iust. *tom. 1. tract. 2. disp. 31. num. 6.* Salon. *seqq. & sup. tom. 2. in 2. q. 67. art. 1. concl. 4.* Lessius *lib. 2. cap. 33.* *dub. 4. num. 30.* Maldrus *in 2. 2. tract. 5. cap. 6. dub. 7.* Victoria *relect. 1. de potest. Eccl. Medin. C. de rest. quasi. 15.* Scotus *in 4. disp. 25. quasi. 2. artic. 2. conclus. 3. 4.* *seqq. & la. & 5. Villalob. in sum. tom. 1. tract. 11. dub. 17. num. 2.* infra in Ref. Henriquez *lib. 10. cap. 15. num. 1.* Aragon. *in 2. 2. quasi. 62. art. 3.* Pereira *de manu regia; cap. 3. num. 3.* Ledesma. *in 4. p. 2. quasi. 20. art. 4. concl. 2.* Souf. *in Expos. Bull. Cen. cap. 19. disp. 91.* & Doctores, quos in Ref. citat

est gram
ad
ad
ad

erat Bellett. in disquis. cleric. p. 1. tit. 3. §. 1. num. 27. Gathas de nobil. Hisp. Gloss. 9. num. 18 Castill. controu. Tur. lib. 2. cap. 5. num. 29. Motl. in empur. im. p. 1. tit. 2. quæst. 12. & alij; apud quos sequentes conclusio- nes inuenio. Prima: Ecclesiasticos in causis Ecclesiasticis à potestate laica iure diuino esse exemptos. Vnde sequitur, non posse Summum Pontificem causas Ecclesiasticas spirituales Principibus secularibus absolūtè submittere: nec in contrarium potest allegari præscriptio, cum res hæc sit de iure diuino. Secunda conclusio: Summus Pontifex de iure diuino ab omni potestate seculari exemptus est, & extra casum hæresis, à nemine potest deponi, & iudicari ordi- naria potestate. Tertia conclusio Ecclesiastici in tem- poralibus, tam quoad bona sua, quam quoad per- sonas, exempti sunt à iurisdictione laica iure huma- no postulante id recta ratione, iuri diuino maximè congruente. Nullum enim sufficiens testimonium adducitur pro illorum exemptione de iure diuino: sed licet tale ius diuinum naturale non præbeat illis talem exemptionem; dicitur tamen, eam à Principi- bus esse concedendam, & à Romano pontifice fieri posse: vnde, quod ius diuinum ex multis rationibus faciendum esse distabat, id postea iure canonico, & civili factum est, vt patet ex multis Iuribus. Et no- tandum est, quod si Principes noluisent in hanc exemptionem consentire, Summi Pontifices, & Concilia habeant auctoritatem eam inducendi.

hoc in
Relig. in
de late
in Ref.
per to-

2. Secunda sententia sustinet, Clericorum exem- ptionem esse de iure diuino, & humano. Ita docent communiter Canonistæ, & quamplures Theologi, vt ex neotericis Suarez contra Regem Anglia, lib. 4. cap. 9. Layman in Theol. mor. lib. 4. tract. 9. cap. 8. num. 1. Soufa in tractat. censur. Pauli V. fol. 25. & seq. Azor. part. 1. lib. 5. cap. 12. quæst. 1. Bonac. de contr. alt. disp. 10. quæst. 2. punct. 1. §. 1. num. 3. Filiucius tom. 1. tractat. 16. cap. 11. num. 316. & tom. 2. tract. 25. cap. vltim. num. 427. Duard. in Bull. Com. lib. 2. vers. 15. q. 18. concl. 2. n. 16. Comitoli. in tract. Apolog. contra Venetos, cap. 5. Pefantius tract. de immunit. Eccles. disput. 1. numer. 5. Altherius de cens. tom. 1. disput. 16. lib. 5. c. 2. Homobon. de Exam. Eccles. p. 1. tractat. 11. cap. 4. q. 4. Peregr. de immunit. Eccles. cap. 16. num. 37. Vgolin. in respons. ad Iurisonf. Gymnas. Patavin. cap. 2. Seruant. in defens. immunit. Eccles. contra Venet. propos. 5. fol. 57. & seq. Valenzuela in Defens. cens. Pauli V. p. 4. n. 37. & alij. Idem etiam docent ex Iuristis Sured. tom. 2. conf. 301. num. 52. Roland. à Val. tom. 2. conf. 23. num. 18. Marius Antonin. lib. 1. resol. 97. n. 8. Ricc. p. 2. des. 299. n. 3. Francisc. Leo in Theofori. Eccl. p. 1. o. 14. n. 1. Burlat. tom. 4. conf. 397. n. 10. Martha de iurisd. p. 2. cap. 6. per totum. Philipp. Maynardus de priuileg. Eccles. contra Venetos, part. 2. art. 12. Carol. de Grass. de effect. cler. effect. 1. num. 2. Colleg. Bononiens. in respons. pro libertate Eccles. contra Venetos, num. 46. Vigiarius de immunit. Eccles. disput. 4. Germon. de im- munit. sac. lib. 3. capit. 15. Francif. Guttieri. tractat. de Gabell. quæst. 92. num. 9. & seq. Beja p. 1. cap. 26. Cabedo p. 1. decis. 83. num. 10. Ioan. Francisc. Fagn. in tractat. de iustit. cens. Pauli V. p. 1. fol. 8. & p. 4. fol. 93. Ioan. Beltran. in propugn. libert. Eccles. asser. 1. §. 7. n. 13. & 31. Et vt dixi communiter Canonistæ, & alij, quos citat Bobadill. in Polit. tom. 1. lib. 2. c. 18. n. 17. in Glossa, littera B, & Castill. Ramirez in tractat. de lege regia, §. 27. num. 9. in Glossa, littera V.

3. Hanc igitur sententiam tanquam probabilio- rem amplectens, assero, priuilegium exemptionis Clericorum fuisse à iure diuino immediatè concef- sum, & à iure canonico postea stabilitum: & etiam seculis iure diuino immediato, potuissent exemptio Clericorum per ius canonicum, sine adminiculo iu- ris ciuilibus, introduci: quod quidem ius ciuile postea

dicitur priuilegium concessit. Et primus omnium videtur hoc priuilegium Constantinus acceptasse. Rationes verò, quæ hæc omnia confirmant, vide- bis apud citatos Authores, & præsertim apud Sua- rez, & Duardum, Sed, si quis primam opinionem vellet sequi, queritur.

RESOL. II.

An exemptio clericorum, dato & non concessio, quod non sit de iure diuino, fuerit primario de iure ciuili; & ortum habuerit ab Imperatoribus: vbi multa alia scitu digna circa supra dicta inuenies? Et dato, & non concessio, &c. Difficultas est, an possit con- tra exemptionem Clericorum consuetudo præualere? Idem dicendum est de prescriptione. Et satis late explanatur, quod exemptio Clericorum sit de iure Diuino. Ex part. 5. tractat. 1. Ref. 21.

§. 1. A firmatiuam sententiam docet Michaël de Palatio in 4. sent. dist. 25. disput. 5. fol. mibi 540. vbi sic ait. Constantinus Clericos exempti, & fecit immunes à iurisdictione temporalis; ergo ante non erant immunes. Et poterit iurare sententiam hanc ex Nicephoro lib. 7. c. 42. vbi traditur immunitatem concessisse Constantinus Episcopis & Clericis, vt es- sent immunes à iurisdictione sua, & suorum Officia- lium, iuxta sanctionem, de Episcop. & Cler. & cap. 43. eodem lib. meminit idem Auctor causam criminalem Cæciliani Episcopi Carthaginensis, quæ agitabatur coram Constantino Imperatore, à se ablegasse, illamque commisisse Romano Pontifici decidendam cum aliis Episcopis. Ita Palatinus; & quod peius est, vt * alibi etiam adnotauit, Salgadus de protect. Reg. tom. 1. part. 1. capit. 1. pral. 1. num. 51. & Ceuallos de cognit. &c. in præmio. c. 5. num. 11. docent ante Iustinianum non fuisse distinctionem fori inter laicos & Clericos, quam sententiam docuit etiam nostris tem- poribus Pseudotheologus Paulus Seruita.

2. Sed hæc opiniones profus non sunt admit- tendæ, nam, dato, & non concessio, quod exemptio Clericorum non fuerit de iure diuino, dicendum est Clericos fuisse exemptos ex auctoritate Pontificis D. Petri ante omnem concessionem Imperatoris Chri- stianorum, vnde multi, etiam ex antiquioribus Pon- tificibus; Clericos à laicis iudicari, vel apud illos causam mouere vetuerunt; etiam illis temporibus, quibus Imperatores infideles erant, vt patet ex ce- laturum 11. q. 1. & aliis; quod confirmatur ex Concl. Trid. sess. 25. c. 20. de reform. quia nulla facta iuris men- tione dicit Ecclesiæ, & Ecclesiasticarum personarum immunitatem diuina ordinatione, & Ecclesiasticis sanctionibus, esse constitutam. In quibus verbis apertè supponit immunitatem hanc non à iure ciuili, seu à concessionibus Principum secularium duxisse originem, aliàs propriam & immediatam huius im- munitatis causam tacuisset, & in rigore aut falsa, aut nimis diminuta fuisset doctrina. Et ita docet Suarez contra Regem Anglia lib. 4. cap. 11. num. 7. cui ego addo Valboam de Magroviejo in lect. Salmane. tom. 2. cap. 2. de iudiciis, n. 36. qui etiam obseruat esse manifestum errorem dicentium priuilegium immunitatis Clericis à Iustiniano concessum, ita vt ante illum nun- quam in Ecclesia distinctio fori inter Clericos & laicos recepta fuerit; hic enim error apertè con- uincitur à primo: nam multo ante Iustinianum constat concessum, vt de * Constantino constat ex adductis à Baronio anno Christi 330. & de Va- lentiniano testatur Ambrosius lib. 2. epist. 23. & 32. de Honorio constat in leg. 41. de Episcopo & Cler. & ideo fuit sententia Concilij Aquilarenfis, quam

Sup. hoc late
infectus in
Ref. 324

* Alibi in
Ref. not.
præteritæ, &
seq.

Supr. hoc in
Ref. seq.